

İnne ve Grubu

Arapçada bu gruba *إِنَّ* و *أَحْوَاتَهَا* (*İnne ve benzerleri*) veya *الأحرف المشبهة بالفعل* (*fiile benzeyen harfler*) adı verilir. Bu grubun özelliği tıpkı *كَانَ* ve grubu gibi isim cümlesinin başında kullanılması; isim cümlesinin mübtedasını kendisine isim, haberini de kendisine haber yapmasıdır. Kendisinden sonra gelen sözcüklerin son harflerinin hareketleri (*i'râbı*) üzerindeki etki bakımından *kâne* ve grubunun tam tersi bir etkiye sahiptir:

İnne ve grubunun ismi dâima *mansûb*, haberi ise dâima *merfûd*dur. Bir başka ifadeyle, isim cümlesinin mübtedası olan kelime, cümlenin başına *inne* geldiğinde, artık *inne*'nin ismi olarak *mansûb* olmak zorundadır. İsim cümlesinin *merfû* olan haberi, cümlenin başına *inne*'nin gelmesinden sonra da *merfû* olarak kalır, ama artık mübtedanın haberi değil, *inne*'nin haberiştir.

Bu gruba giren fiile benzeyen harflerin hiçbiri, morfolojik yönden çekimlenmezler, yapısal değişikliğe uğramazlar. Sadece cümlenin irâbını ve anlamını değiştirirler.

Gruba adını veren *inne* anlamı güçlendirir. Vurguyu artırır. Başına geldiği isim cümlesine “şüphesiz ki, muhakkak ki, gerçekten” gibi anlamlar katar.

Şimdi birkaç örnek cümle üzerinde bu etkiyi ve *inne*'nin cümleye kattığı anlamı görelim:

كنز : العلم كنز . (*العلم* : mübteda, *merfû*, ref alâmeti sondaki damme; *كنز* : haber *merfû*, ref alâmeti sondaki damme).

إنَّ العلم كنز . Şüphesiz ki (muhakkak ki) ilim bir hazinedir. (*إنَّ*: Fiile benzeyen harf; isim ve haber alır, ismini nasb, haberini ref eder; *العلم* : *إنَّ*'nin ismi, *mansûb*, nasb alâmeti sondaki fetha

كنز : إنَّ 'nin haberi, *merfû*, ref alâmeti sondaki damme).

Görüldüğü üzere, isim cümlesinin başına geldikten sonra mübtedaya artık *inne*'nin ismi anlamında (*إِسْمٌ إِنَّ*) ; habere ise *inne*'nin haberi anlamında (*خَبْرٌ إِنَّ*) adı verilmektedir.

Mübtedası ayrık özne zamiri olan isim cümlesinin başına *inne* geldiğinde, bu zamir *inne*'nin ismi olacağından “mansub muttasıl zamir”e (“bitişik nesne zamiri”ne) dönüşür. Örnekleri inceleyelim:

(Ben doktorum.) *أنا طبيبٌ .*

(Ben gerçekten bir doktorum.) *إنَّ + أنا* *إِنِّي طبيبٌ .*

(O ikisi öğrencidir.) *هما طالبان .*

(O ikisi gerçekten öğrencidir.) (إِنَّ + هِمْزَا طَالِبَانِ).

إِنَّ ve grubundan olan ve onun gibi isim ve haber alıp ismini nasb, haberini ref eden diğer

fiile benzeyen harfler şunlardır: لَكِنَّ , لَعَلَّ , لَيْتَ , كَأَنَّ , أَنَّ

أَنَّ : Bunlar içinde أَنَّ sıklıkla kullanılanlardır. İsim cümlesine kattığı anlam bakımından إِنَّ ile aynıdır. Şunu söylemek mümkündür: Cümle başında daima *inne* kullanılırken, cümle ortasında *enne* kullanılır. أَنَّ iki cümleyi birbirine bağlamada kullanıldığında “muhakkak”, “gerçekten”, “kuşkusuz” gibi anlamlarla karşılanmaz, -ki bağlacıyla karşılanır: “Görüyorum ki ...”, “Duydum ki ...”, “Anlıyorum ki ...” gibi. Örneğin,

كَأَنَّ : *Inne* ve benzerlerinden كَأَنَّ “sanki”, “gibi” veya “sanki ... gibi” anlamındadır ve benzetme için kullanılır.

لَيْتَ : *Inne* ve benzerlerinden لَيْتَ “keşke” anlamındadır, temenni ifade eder. Nasıl ve nerede kullanıldığına ilişkin birkaç örnek verelim.

لَعَلَّ : *Inne* ve benzerlerinden لَعَلَّ , “belki”, “umulur ki”, “umarım” anlamındadır, ümit ifade eder.

لَكِنَّ : *Inne* ve benzerlerinden لَكِنَّ , “lakin”, “ancak”, “ama” anlamındadır.